

Veronika Teryngerová: Gu Kuang a jeho přírodní lyrika
(posudek vedoucí diplomové práce)

Autorka si klade za cíl představit českému čtenáři méně známého tangského básníka Gu Kuanga, který působil na pomezí dvou významných období tangské literatury – doby tzv. „Vrcholných Tangů“ a „Středních Tangů“.

Práce je koncipována jako stručné představení autora v biografických a dobových souvislostech, které posléze ústí do podrobnějšího rozboru básnickovy přírodní lyriky a jeho poezie věnované hudbě. Zaměření na přírodní lyriku, která tvoří významnou část Gu Kuangovy tvorby a která zároveň představuje významnou složku dobové poezie, umožňuje autorce srovnávat Gu Kuanga s lépe známým a jen o něco málo starším básníkem Wang Weiem, proslulým zejména jako autor přírodní lyriky. Značný prostor autorka věnuje – zcela oprávněně – rozboru souvislostí Gu Kuangova díla s taoismem a buddhismem. V Příloze je antologie Gu Kuangových básní, které se autorka pokouší přebásnit ve formě tíhnoucí k pravidelnosti.

Práce je dobře rozvržená (s jistou výhradou – kapitola o jazyku a stylu působí jako poněkud násilně připojená), autorce se podařilo shromáždit téměř veškerou významnější literaturu k tématu, oceňuji také využití Kožmínovy práce o interpretaci básně a (některých) elektronických zdrojů.

Autorka se bohužel nevyvarovala některých chyb a nedůsledností. Za největší nedostatek práce považuji malou propracovanost argumentů. Autorka jako by se ostýchala jít do větších podrobností a explicitnějšího vysvětlení některých základních skutečností a souvislostí. To se týká jak úvodních kapitol (nejvýrazněji kap. 2.1., kde je jen letmo zmíněna Velká předmluva, ale čtenář se o ní nedoví nic konkrétnějšího, ani zde není odkaz na literaturu), tak i rozboru básní (tato střídmost v komentování básní na jednom místě jde až do extrému, když autorka uvádí několik čtyřverší slovy „domnívám se, že nevyžadují zvláštní komentář“ – s. 29).

Velmi postrádám také vysvětlení vztahu mezi scénérií jing a emocí qing v klasické přírodní lyrice. Bez toho se ztrácí nesporný význam autorčina postřehu, že u Gu Kuanga dochází ke svého druhu osamostatnění přírody, v níž se člověk – v rozporu s tradicí – zcela ztrácí.

Nezřetelná je i definice „přírodní lyriky“. Místy vzniká dojem, že autorka vytváří vlastní definici v duchu „poezie o přírodě“, jindy se však odvolává na čínský pojem shanshui shi, který zahrnuje i specifickou reakci člověka na přírodu.

Otázka č. 1: Jak definujete „přírodní lyriku“ ve vztahu ke Gu Kuangově dílu?

Adekvátní a velmi podnětná je volba námětů pro rozbor – příroda a hudba. V rozborech básní věnovaných hudbě je také řada zajímavých postřehů o vztahu mezi hudbou a přírodou. Škoda, že autorka tuto spojitost nesledovala podrobněji, neboť se jedná o velmi důležité téma čínské kultury.

Součástí práce je shrnutí obsahu ojedinělé čínské studie věnované Gu Kuangovi (Zhou Mingxiu 2002). V úvodu autorka slibuje polemiku s tímto článkem, nakonec jsem však jasně formulované polemické názory v práci nenalezla.

Otázka č. 2: Můžete stručně shrnout, v čem se s Zhou Mingxiu rozcházíte?

V překladech jsou místy drobné nepřesnosti a neobratnosti, nicméně ty jsou vzhledem k obtížnosti textu omluvitelné. (O to více je nutné básně komentovat a vysvětlovat jejich smysl, a to často i v prvoplánové rovině.) Opakovaně se stává, že v překladu je prohozen přívlastek a řídicí substantivum (např. Hra na qin v údolí, 彈琴谷, by mělo být spíše Údolí, kde se hraje na qin, ap.). Za přehodnocení by stálo psaní velkých písmen na začátku verše (autorka začíná každý verš velkým písmenem). V Písni o Li, která v paláci ..... se objevuje členění do úseků, při kterém dochází k roztržení i veršů dvojverší od sebe (a při uvádění čínského textu by bylo na místě důsledně dělit na verše, aby zřetelně vynikla střídající se délka a s ní související rytmus, který bývá proměnlivý).

Velmi oceňuji pokus o veršované překlady, které autorka uvádí v příloze. Některé jsou velmi zdařilé (např. Vyryto – lépe snad Napsáno – na zdi kláštera na vrcholku hory), jiné méně povedené. Zasloužily by si ještě dopracování. Hlavně zde ale opět postrádám nějaké vysvětlení, krátký komentář, v němž by se s námi překladatelka podělila o své pojetí překladu a postupy, jimiž se řídila.

Otázka č. 3: Čím jste se řídila při překladu básní uvedených v Příloze

V práci jsou i některé faktické nepřesnosti (zejména charakteristika nesmrtelných xian jako „krásných Nesmrtelných“ žen – s. 22, a o něco později „transcendentů“), které jsou možná způsobené formulační neobratností. Práce trpí i některými formálními nedostatky (psaní některých cizích slov: džátaky, seznam literatury není řazen abecedně!).

Celkově lze práci hodnotit jako zajímavý pokus o zpracování náročného tématu, v němž autorka prokázala znalost sekundární literatury a solidní znalost čínského textu, projevila se jako citlivá čtenářka se schopností zajímavým způsobem interpretovat básně jak v historickém kontextu, tak i z pohledu dnešního čtenáře. Tento potenciál však plně nevyužila, práce je v řadě ohledů nedotažená. Proto navrhuji celkové hodnocení velmi dobře až dobře.

V Praze, 23.9.2006

Olga Lomová